VERWEERSgrift

Postbus 1 3430 AA **Bezoekadres** Martinbaan 2 3439 NN www.nieuwegein.nl
Bank Nederlandse Gemeenten 28 50 04 387

Nieuwegein

Commissie Bezwaarschriften

Contactpersoon Mevrouw M. van van Kesteren - Van Kuilenburg
Telefoon (030) 607 12 88
Fax (030) 605 11 77
E-mail m.vankuilenburg@nieuwegein.nl

Stichting Boogbrug Vianen
de heer W.J. van Stijl
Walkade 15
3401 DR IJsselstein

Datum 13 december 2010
Uw kenmerk
Kenmerk 48748/
Onderwerp toezending verweerschrift

Geachte heer Van Stijl,

Ter voorbereiding op de zitting van 22 december 2010 stuur ik u hierbij het verweerschrift van de Gemeente Nieuwegein in reactie op uw bezwaar. Uw bezwaar richt zich tegen de afwijzing als Gemeentelijk Monument van de boogbrug over de Lek bij Vianen-Nieuwegein.

De overige op uw bezwaarschrift betrekking hebbende stukken liggen ter inzage vanaf 13 december 2010.

Heeft u vragen?
Heeft u nog vragen? Dan kunt u met mevrouw Heil contact opnemen. Zij is bereikbaar op telefoonnummer (030) 607 19 95.

Met vriendelijke groet,
Namens de voorzitter van de commissie bezwaarschriften,

M van Kesteren - Van Kuilenburg
Administratief juridisch medewerker

VERWEERSCHRIFT

namens het college van burgemeester en wethouders van de Gemeente Nieuwegein

in reactie op het bezwaar van

De heer W.J. van Sijl

namens

De Stichting Boogbrug Vianen

tegen

De beslissing inzake de aanvraag tot aanwijzing gemeentelijk monument van:
Het college van burgemeester en wethouders van de Gemeente Nieuwegein
d.d. 13 juli 2010

Inhoudende:
Afwijzing aanvraag tot aanwijzing tot gemeentelijk monument van Boogbrug Nieuwegein-Vianen (Vreeswijk B 5398, 5016, Vianen B 5193, 2912, 2894, 3876, 3124, 3125, 3126).

Relevante data

1.	Ontvangst aanvraag aanwijzing tot gemeentelijke monument:	13 januari 2010
2.	Vooroverleg Monumentencommissie aanvraag Stichting Boogbrug:	3 maart 2010
3.	Overleg Monumentencommissie aanvraag Stichting Boogbrug:	7 april 2010
4.	Besluit B & W:	13 juli 2010
5.	Bekendmaking besluit college aan Stichting Boogbrug Vianen:	23 juli 2010
6.	Ontvangst proforma bezwaarschrift Stichting Boogbrug Vianen:	30 augustus
7.	Ontvangst nadere motivering bezwaarschrift:	23 september 2010

Inleiding: kort overzicht gang van zaken

Stand van zaken

Op 13 januari 2010 heeft de stichting Boogbrug Vianen een verzoek in gediend bij de gemeenten Vianen en Nieuwegein om de Boogbrug over de Lek bij Vianen-Nieuwegein aan te wijzen als gemeentelijk monument. De stichting Boogbrug Vianen heeft tot doel 'het behouden van de 12 bruggen over de grote rivieren, die gebouwd zijn in het kader van het Rijkswegenplan 1927'. Aanleiding voor de aanvraag van 13 januari 2010 is een brief uit 2007 van de stichting Menno van Coehoorn.

Eerdere verzoeken van de Stichting uit 1999 en 2003 aan de Minister voor aanwijzing van de betreffende brug als rijksmonument zijn afgewezen. In 2007 werden deze aanvragen in hoger beroep ook door de Raad van State afgewezen.

Het verzoek van de stichting Boogbrug Vianen is, conform de Monumentenverordening Nieuwegein[1] ter advisering voorgelegd aan de gemeentelijke monumentencommissie. Daarnaast is Rijkswaterstaat als de eigenaar van de brug als belanghebbende gehoord. Op basis van de verkregen adviezen heeft het college d.d. 13 juli 2010 besloten het verzoek om de Boogbrug Nieuwegein-Vianen aan te wijzen als gemeentelijk monument af te wijzen. In de onderbouwing van deze afwijzing wordt ondermeer verwezen naar de zienswijze van Rijkswaterstaat, de eigenaar, en haar voornemen de brug te slopen. Daarnaast wordt verwezen naar het negatieve advies van de monumentencommissie aan het college van B & W van de gemeente Nieuwegein.

Beleidskader en afweging

Aanwijzen van een pand of object tot gemeentelijk monument door het college, al dan niet op aanvraag van een belanghebbende kan op basis van artikel 3 van de Monumentenverordening Nieuwegein.

Conform de Monumentenverordening vraagt het college de monumentencommissie om een advies inzake het verzoek tot aanwijzing van een object als gemeentelijk monument. De commissie maakt bij haar beoordeling gebruik van een beoordelingssystematiek conform de Nota 'Plussen en Minnen' (opgesteld door de Monumentencommissie in 2004) die op het volgende neerkomt: een object wordt beoordeeld op de architectonische waarde, de cultuurhistorische waarde, de omgevingswaarde, de zeldzaamheid, de ouderdom en de karakteristieke waarde met elk een eigen van elkaar verschillende waardering. Zo kent de architectonische waarde een hogere waardering dan bijvoorbeeld ouderdom.

[1] Op 7 oktober 2010 is de Erfgoedverordening Nieuwegein in werking getreden. Het bij deze verordeing opgenomen overgangsrecht bepaalt dat de regels van de per die datum ingetrokken Monumentenverordening onverminderd van kracht zijn.

Deze beoordelingscriteria zijn verder gerelateerd aan een beoordelingsysteem met punten. Een bepaalde waarde kan in deze systematiek met een min, een nul of een plus worden beoordeeld, waarbij ook een score hoort (te weten respectievelijk 0, 1 of 2). Om voor de status van gemeentelijk monument in aanmerking te komen is een score van 10 punten het minimum.

De totaalscore van de boogbrug bleek lager dan de vereiste 10 punten. De monumentencommissie heeft derhalve geadviseerd de aanvraag tot aanwijzing van de Boogbrug Vianen - Nieuwegein tot monument af te wijzen.

Zienswijzen
Uit oogpunt van een zorgvuldige voorbereiding van ons besluit op de aanvraag hebben wij de eigenaar beheerder van de brug, i.c. Rijkswaterstaat, directie wegen en verkeer, een reactie op het verzoek van de stichting gevraagd. Rijkswaterstaat heeft haar reactie op 14 juni 2010 gegeven (ontvangen 15 juni 2010) en deze reactie is meegenomen in de overwegingen van het college.

Bezwaar
De Stichting Boogbrug Vianen heeft op 30 augustus, nader aangevuld op 22 september 2010 tegen het besluit van het college van 13 juli 2010 bezwaar gemaakt.

Bezwaar Stichting Boogbrug Vianen

Ontvankelijkheid
Tegen het besluit van het college tot afwijzing van de aanvraag als gemeentelijk monument van de Boogbrug Nieuwegein-Vianen (verzonden 23 juli) heeft de heer W. van Sijl namens de Stichting Boogbrug Vianen op 30 augustus, nader aangevuld op 23 september bezwaar gemaakt.

tijdigheid
Het - pro forma - bezwaarschrift is voor het einde van de termijn zoals gesteld in art. 6:7 Algemene wet bestuursrecht (Awb) ontvangen. Het bezwaarschrift is daarmee op tijd ingediend.

belanghebbendheid
Indiener van het bezwaarschrift (de heer W. van Sijl) is de vertegenwoordiger van de Stichting Boogbrug Vianen.
Volgens artikel 1:2, eerste lid, van de Awb wordt onder belanghebbende verstaan degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken. Het derde lid bepaalt dat ten aanzien van rechtspersonen als hun belangen mede beschouwd worden de algemene en collectieve belangen die zij krachtens hun doelstellingen en blijkens hun feitelijke werkzaamheden in het bijzonder behartigen. De Stichting Boogbrug Vianen heeft ten doel: het behouden van de twaalf bruggen over de grote rivieren - waaronder de Viaanse brug, die gebouwd zijn in het kader van het Rijkswegenplan 1927, het onder de aandacht brengen van de waarden en de schoonheid van deze bruggen; voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords. Volgens artikel 1, eerste lid, van haar statuten heeft de stichting als doelstelling het behouden van de Boogbrug over de Lek bij Vianen en het onder de aandacht brengen van haar schoonheid en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.
Volgens artikel 1, tweede lid, van haar statuten tracht de stichting haar doel onder meer te

verwezenlijken door: - het organiseren van exposities met de brug als onderwerp; - het in de publiciteit brengen van de brug; - het voeren van procedures voorzover dit voor het voortbestaan van de brug noodzakelijk is. Uit dit alles kan o.i. worden afgeleid dat de stichting een belanghebbende is in de zin van artikel 1:2 Awb.
Het bezwaarschrift is ondertekend door de heer W. v.d. Sijl, voorzitter. Blijkens de statuten van de stichting vertegenwoordigt de voorzitter de stichting in en buiten rechte. In zoverre is het bezwaarschrift dan ook ontvankelijk.

conclusie
Het bezwaarschrift is ontvankelijk.

Overwegingen voorafgaand aan de behandeling van het bezwaarschrift.
Bij bestudering van de gronden van het bezwaar is ons voor de heroverweging daarvan in relatie tot ons besluit het volgende gebleken.
In de toepasselijke Monumentenverordening wordt, voor zover hier van belang, onder monument verstaan een zaak die van algemeen belang is wegens zijn schoonheid, betekenis voor de wetenschap of cultuurhistorische waarde. Gelet op deze bepaling is, zoals ook blijkt uit vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (zie o.a. de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van 7 juli 2010, nr. 200909663/H1) slechts plaatsing van de Boogbrug als geheel op de lijst van gemeentelijke monumenten mogelijk. De brug ligt op grondgebied van zowel onze gemeente als op die van de gemeente Vianen. De gemeentegrens ligt op het midden van de brug. Ons besluit om de aanvraag van de stichting om de Boogbrug aan te wijzen als gemeentelijk monument treedt, in aanmerking nemend dat de plaatsing van de brug uitsluitend als één geheel mogelijk is, buiten het territoir waarop wij bevoegd zijn. De Boogbrug gedeeltelijk, i.c. voor de helft aan- of af te wijzen als gemeentelijk monument behoort in het licht van onze verordening en jurisprudentie dan ook niet tot onze bevoegdheid. Onze bevoegdheid strekt zich niet uit tot het grondgebied van een andere gemeente, i.c. Vianen.
Noch de Monumentenverordening van de gemeente Vianen, noch onze verordening kent een regeling, zoals nu bijvoorbeeld in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is opgenomen, die bepaalt dat het college van de gemeente waar het betrokken project in hoofdzaak wordt uitgevoerd op een aanvraag om een omgevingsvergunning beslist. Een dergelijk voorschrift zou bovendien niet in overeenstemming zijn met de gemeentelijke autonomie nu de vaststelling van de betreffende verordeningen vanuit de Monumentenwet 1988 als doel niet meer behoeven in te houden, dan dat er een commissie op het gebied van de monumentenzorg komt die in elk geval tot taak heeft te adviseren over aanvragen om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onderdeel f, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Daar komt bovendien bij dat zowel het college van B & W van Vianen als wij in materieel opzicht nog steeds zijn toegedaan dat de Boogbrug niet moeten worden aangewezen als gemeentelijk monument.
Onder deze omstandigheden hadden wij de aanvraag van de stichting om de Boogbrug Vianen-Nieuwegein aan te wijzen als gemeentelijk monument dan ook wegens onze onbevoegdheid daarover een beslissing te nemen niet ontvankelijk moeten verklaren. Wij geven u dan ook in overweging ons te adviseren het bezwaar niet ontvankelijk te verklaren, ons besluit te herroepen en de stichting in de aanvraag niet ontvankelijk te verklaren.

Mocht u niettemin van oordeel zijn dat wij wel bevoegd zijn te beslissen op de aanvraag van de stichting dan geven wij u in overweging het bezwaar van de stichting ongegrond te verklaren met

handhaving van ons besluit van 23 juli en wel om de volgende redenen.

Reactie op gronden van bezwaar Stichting Boogbrug Vianen

Bezwaarmaker is het niet eens met het besluit van het college van B & W van de gemeente Nieuwegein om de Boogbrug Vianen- Nieuwegein niet aan te wijzen als gemeentelijk monument. Het bezwaar is door de aanvrager als volgt samengevat:
-Het besluit van college van B en W is gebaseerd op onvolledige informatie en twijfelachtige conclusies
-Het college van B & W van de gemeente Nieuwegein heeft geen relevante informatie ingewonnen over de status van de brug als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie.
-De boogbrug wordt onvoldoende meegewogen in het kader van het grote geheel van het Rijkswegenplan van 1927 en het ensemble van de 12 bruggen.
-Het advies van de monumentencommissie dient te worden herzien in het kader van het grote geheel waardoor de score uitkomt op 10.4 punten. Omdat 10.4 punten een positief advies sorteert, dient dit in het besluit te worden meegewogen.
-Het college van B & W van de gemeente Nieuwegein heeft met het advies van Rijkswaterstaat onvoldoende inzicht over de relevante financiële onkosten van het hergebruik van de Boogbrug en de bouw van een nieuwe brug.

Vervolgens heeft de aanvrager het bezwaar in 11 reactiepunten uiteengezet. Hieronder zijn de gronden van bezwaar puntsgewijs samengevat. Per punt is verweer gevoerd.

1. Bezwaarmaker is van mening dat de beoordelingsystematiek niet consequent is toegepast. In 2003 heeft de monumentencommissie aangegeven dat zij de Boogbrug 'an sich' niet belangrijk genoeg vond voor de aanwijzing als rijksmonument. Volgens de beoordelingsystematiek scoorde de Boogbrug destijds 8 punten. Alleen als de brug opgenomen zou worden in een groter verband als onderdeel van het Rijkswegenplan 1927 stond de commissie positief tegenover een aanwijzing als rijksmonument. Er werd dan een score van 13 punten behaald. De bezwaarmaker stelt dat dit moet worden doorgetrokken naar het niveau van het gemeentelijk monument. Er wordt hierbij door de bezwaarmaker een eigen interpretatie gegeven aan de omgang met de resultaten van de beoordelingssystematiek van de monumentencommissie. De score van de Boogbrug 'an sich' uit 2003 en als onderdeel van het ensemble van bruggen (Rijkswegenplan 1927) dient bij elkaar te worden opgeteld en gemiddeld, omdat er geen twee waarderingen naast elkaar kunnen blijven bestaan volgens de bezwaarmaker. Deze gemiddelde score dient vervolgens weer gemiddeld te worden met het resultaat van de beoordeling van de Boogbrug uit 2010 (8 punten). Het resultaat van deze rekensom is dat de Boogbrug dan wèl 10 punten scoort en conform de beoordelingsystematiek in aanmerking komt om aangewezen te worden als gemeentelijk monument.

Verweer

Wij kunnen de redenering van de stichting niet volgen. Voor zover de stichting aanvoert dat ten onrechte is voorbijgezien aan het oordeel van de monumentencommissie uit 2003 dan mist dat feitelijke grondslag. In 2003 is de waarde van de Boogbrug beoordeeld als op zichzelf staand object en de waarde van de Boogbrug als onderdeel van het ensemble van bruggen. Dit zijn twee verschillende benaderingen, die zich niet lenen voor de vaststelling van een gemiddelde.

Daar komt bij dat inmiddels de commissie aan de hand van de aanvraag van de stichting een nieuwe beoordeling over de brug heeft gegeven. Deze beoordeling heeft een score van 7,8. Deze komt overeen met de score uit 2003. Het feit dat de boogbrug als een op zich zelf staand object tot twee keer toe een score van 8 punten behaald heeft, versterkt juist het gegeven dat de brug niet in aanmerking komt om aangewezen te worden als gemeentelijk monument.

2. Bezwaarmaker is het niet eens met het argument dat de brug niet meer in *de oorspronkelijke toestand* aanwezig is. Argument vanuit de gemeente is dat de brug tijdens de Tweede Wereldoorlog verwoest is en daarna opnieuw opgebouwd is. Bezwaarmaker brengt naar voren dat de brug herbouwd is in *de oorspronkelijke constructie.* Verder wordt als argument naar voren gebracht dat herbouwing geen belemmering vormt om een brug aan te wijzen als gemeentelijk monument of rijksmonument. Een aantal bruggen van het Rijkswegenplan 1927 is eveneens heropgebouwd en aangewezen als rijksmonument.

Verweer

Anders dan de stichting stelt vinden wij de brug ondanks het feit dat deze herbouwd is in de oorspronkelijke constructie niet meer authentiek. Een oorspronkelijke constructie is niet hetzelfde als oorspronkelijke toestand. De waardering hangt van meer argumenten af dan alleen het argument dat de brug niet meer in de oorspronkelijke toestand bewaard gebleven is. Dit is ook meegenomen in de waardering van de Monumentencommissie. Het hangt namelijk nauw samen met de facetten architectonische waarde en karakteristieke waarde (zie onder beleidskader en afweging) van de beoordelingsystematiek. De authenticiteit van de brug is dus slechts één van de onderdelen van de beoordeling. Dat herbouw geen belemmering behoeft te vormen om de brug aan te wijzen als monument maakt dit niet anders. Het gaat in dit geval om een brug zoals deze ons nu laat zien en waarover wij in het licht van de Monumentenverordening een oordeel moeten vormen. Het moet dan gaan om een zaak die van algemeen belang is wegens zijn schoonheid, betekenis voor de wetenschap of cultuurhistorische waarde en daarvan is, gelet op het geheel, in dit geval geen sprake.

3. Bezwaarmaker is het niet eens met het argument dat de Boogbrug geen specifiek historisch belang gehad heeft voor de geschiedenis van Vianen en Nieuwegein. Dit staat volgens de bezwaarmaker haaks op de Canon van Nieuwegein, waarin uitgebreid aandacht besteed wordt aan de geschiedenis van de brug. De Historische Kring van Nieuwegein pleit eveneens voor het behoud van deze brug. De monumentencommissie van de gemeente Vianen heeft positief geoordeeld over de aanwijzing van de Lekbrug als gemeentelijk monument.

Verweer

Het is naar ons oordeel onmiskenbaar dat de verbinding tussen het noorden en het zuiden voor Nieuwegein en Vianen van groot belang is (geweest) en dat de brug daarin een belangrijke rol heeft vervuld. Dat betekent echter niet dat daarmee sprake is van een specifiek historisch belang, op grond waarvan de brug reeds daarom als gemeentelijk monument dient te worden aangewezen. Niet ten onrechte besteedt de Canon bijzondere aandacht aan deze brug als één van de verschillende soorten van 'verbinding' tussen het noorden en het zuiden die er zijn geweest. Deze rechtvaardigen echter op zich nog niet een besluit de brug als gemeentelijk monument aan te wijzen. Daar is naar ons oordeel meer voor nodig. Dit geldt ook voor het ondersteunende betoog van de Historische Kring van Nieuwegein uit 1998.

Wij hebben aan ons besluit het advies van de gemeentelijke monumentencommissie Nieuwegein ten grondslag gelegd. Wij mogen aan dit advies, hoewel wij hier niet aan zijn gebonden en de verantwoordelijkheid voor monumententoetsing bij ons berust, in beginsel doorslaggevende betekenis toekennen. Dat is alleen anders als het advies naar inhoud of wijze van totstandkoming zodanige gebreken vertoont dat wij dit niet aan ons oordeel ten grondslag hadden mogen leggen. In de omstandigheid dat de Viaanse monumentencommissie een positief advies heeft uitgebracht zien wij geen grond voor het oordeel dat wij het advies van onze monumentencommissie niet aan ons oordeel ten grondslag hebben mogen leggen. Daarbij nemen wij in aanmerking dat de stichting niet gemotiveerd heeft aangevoerd dat het advies van de Nieuwegeinse commissie gebreken vertoont. Bovendien heeft het college van burgemeester en wethouders van Vianen het advies van de Viaanse commissie niet overgenomen.

4. Bezwaarmaker is het niet eens met het argument dat, omdat de Boogbrug niet opgenomen is in het beschermingsprogramma van de Nieuw Hollandse Waterlinie en daardoor de monumentale waarde discutabel is. Dit zou niet relevant zijn in het kader van de aanwijzing van de Boogbrug als gemeentelijk monument. Dit is daarnaast ook geen argument dat de kazematten (waardoor de Boogbrug onderdeel zou uitmaken van de Nieuw Hollandse Waterlinie) niet van nationaal belang zouden zijn. De Stichting is van mening dat de Boogbrug wellicht alsnog als aanvulling binnen het beschermingsprogramma zou kunnen worden opgenomen in de toekomst. De Boogbrug is uniek vanwege het feit dat de kazematten bij de bouw in het ontwerp zijn ingepast. Ze zijn echter niet zichtbaar ingepast. Deze kazematten dienen weer toegankelijk gemaakt te worden.

Verweer

Wij kunnen de stichting in haar hiervoor weergegeven redenering niet volgen. Juist de stichting heeft het argument dat de brug onderdeel is of wordt van de Nieuwe Waterlinie aangedragen om te bewerkstelligen dat de brug op grond daarvan moet worden aangewezen als monument.
Voor ons staat vast dat de brug niet als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie wordt opgenomen. Er is in dit opzicht dan ook geen enkele grond ons standpunt de brug niet aan te wijzen als monument te wijzigen.

5. Bezwaarmaker trekt thans de conclusie dat de kazematten die voor de Tweede Wereldoorlog in de brugpeilers zaten, na 1948 niet meer teruggeplaatst zijn en dus reeds verloren zijn gegaan in twijfel en beroept zich op de publicaties van de stichting Menno Coehoorn. De discussie omtrent het wel/niet aanwezig zijn van kazematten in de brugpeilers zou nog in volle gang zijn en behoort nu ook onderdeel te zijn van de afweging van het college. Het college is van mening dat vanwege het niet meer intact zijn van de kazematten de brug geen onderdeel meer uitmaakt van de Nieuw Hollandse Waterlinie.

Verweer

De deskundigen van de Rijksdienst hebben de brug niet geselecteerd als object dat onderdeel uitmaakt van de Nieuw Hollandse Waterlinie. De Boogbug wordt dus niet beschouwd als een object dat beschermd moet worden als Rijksmonument. Het is niet aannemelijk dat de Boogbrug alsnog zal worden opgenomen in het beschermingsprogramma Nieuw Hollandse Waterlinie. De objecten die daarvoor in aanmerking komen zijn daarvoor reeds geselecteerd en daaronder is niet de brug. Wij mogen in dat verband ook redelijkerwijs afgaan op de deskundigheid van de Rijksdienst overigens met alle respect voor de Menno

Coehoorn Stichting. Wij zien in de aangedragen en de verwijzingen naar het "fortificatieforum" geen reden ons standpunt te wijzigen

6. Bezwaarmaker is het eens met het argument dat de door de aanleg van extra rijstroken voor het langzaam verkeer de esthetiek van het oorspronkelijk ontwerp is aangetast, maar dat dit geen blijvende waarde is. Deze extra rijstroken kunnen namelijk makkelijk verwijderd worden.

Verweer
De stichting gaat er naar ons oordeel aan voorbij dat het hier gaat om de Boogbrug in zijn huidige staat. De extra rijstroken doen afbreuk aan het oorspronkelijke ontwerp, waarbij uit het oogpunt van esthetiek ervoor gekozen is alle rijstroken binnen de boog van de brug te houden. Dat is voor de monumentencommissie één van de redenen geweest om de brug een lagere score te geven. Dat de brug naar het oordeel van de stichting met eenvoudige technische ingrepen esthetisch gezien naar het oorspronkelijk ontwerp kan worden teruggebracht komt naar ons oordeel geen betekenis toe, die de stichting daaraan wenst te geven. Een aanpassing van de brug ligt, gelet op het standpunt van Rijkswaterstaat, in de door de stichting gewenste zin niet in de rede, nog afgezien van het antwoord op de vraag of de betreffende gewenste ingrepen wel zo eenvoudig technisch zijn uit te voeren.

7. Bezwaarmaker stelt verder dat het argument dat de brug geen hoge esthetische waarde heeft, omdat er een hoogteverschil bestaat tussen de onderkant van de trekband van de brug en de onderkant van de onderliggers van de aanbruggen, en het feit dat dit afbreuk doet aan het fraaie uiterlijk van de overbrugging als geheel, is ontleend aan een opmerking uit een rapport van de Nederlandse Bruggenstichting (NBS). Hiermee trekt het college de gehele beoordeling van de Bruggenstichting uit haar verband en wekt daarmee de suggestie dat de NBS zelf van mening was dat de brug geen esthetische waarde zou hebben. Dat is niet het geval. Van de NBS krijgt de brug voor de aspecten constructieve vormgeving en inpassing in het landschap, tezamen met de gaafheid en zeldzaamheid in belangrijke mate waardering.

Verweer
Zoals wij hiervoor reeds hebben uiteengezet, hebben wij voor het al dan niet aanwijzen van de brug als monument advies gevraagd van de monumentencommissie. Deze commissie beoordeelt objecten en panden die eventueel in aanmerking komen om aangewezen te worden als gemeentelijk monument volgens een aantal criteria. Een object wordt beoordeeld op de architectonische waarde, de cultuurhistorische waarde, de omgevingswaarde, de zeldzaamheid, de ouderdom en de karakteristieke waarde met elk een eigen van elkaar verschillende waardering. Deze beoordelingscriteria zijn verder gerelateerd aan een beoordelingsysteem met punten. Het beoordelen van een object op architectonische waarde, zoals i.c. de hiervoor genoemde overweging, is dus één van de relevante onderdelen van de totale waardering. De stichting gaat o.i. er dan ook ten onrechte van uit dat wij e.e.a. uit het verband zouden trekken.

8. Bezwaarmaker bestrijdt de opvatting dat de brug niet uniek is, omdat de fietsbruggen de gaafheid van de brug beperken. De stichting vindt echter, dat uniciteit geen direct verband heeft met het criterium gaafheid. Het is wel zo dat de gaafheid van de brug is aangetast door de fietsbruggen. De uniciteit krijgt in het rapport van de Nederlandse Bruggen Stichting vanwege de zeldzaamheid van de brug de waardering in hoge mate belangrijk.

Verweer

Anders dan de stichting stelt, doen de fietsbruggen in de huidige situatie afbreuk aan het oorspronkelijke ontwerp. Dat is voor de Monumentencommissie één van de redenen geweest om de brug een lage score te geven. Dit argument hangt nauw samen met het beoordelingsysteem van de monumentencommissie en de daarbij horende beoordelingscriteria zoals ondermeer architectonische waarde en karakteristieke waarde, welke weer samenhangen met gaafheid en uniciteit. De aanwezigheid van de fietsbruggen maakt de Boogbrug minder uniek dan andere bruggen van dit type, die dit onderdeel niet hebben. Dat de stichting de uniciteit van de brug wel in verband brengt met zeldzaamheid met verwijzing naar het rapport van de NBS, maakt dat o.i. niet anders. Dit vanwege het feit dat het rapport uit 1999 stamt en reeds daarom niet kan dienen ter weerlegging van het deskundig te achten advies van de monumentencommissie. Het rapport is ook bij eerdere verzoeken van de Stichting Boogbrug Vianen uit 1999 en 2003 aan de Minister voor aanwijzing als rijksmonument geen reden geweest om de Boogbrug aan te wijzen als Rijksmonument. In 2007 werden deze aanvragen in hoger beroep ook door de Raad van State afgewezen.

9. Bezwaarmaker is het niet eens met het argument dat er al vier bruggen van het Rijkswegenplan 1927 aangewezen zijn als rijksmonument en dat daarom het erfgoed van het Rijkswegenplan 1927 niet verloren zal gaan als de Boogbrug van Nieuwegein-Vianen niet aangewezen wordt als gemeentelijk monument. Voorts brengt de Stichting het volgende in: Erkenning van het nationale ensemble kost veel tijd en moeite. Voortschrijdend inzicht over jonge industriële monumenten gaat onverminderd voort. Stichting Boogbrug Vianen streeft ernaar dat het ensemble over enkele jaren een nationaal monument zal zijn. Het argument van Staatssecretaris van OCW anno 2007 dat vier beschermde bruggen voldoende is voor het behoud van het ensemble kan geen stand houden. In de discussie over de bescherming van de Hollandse Waterlinie is thans komen vast te staan dat de verbindende factor tussen de zelfstandige objecten een buitengewone meerwaarde is. Vroegtijdige vernietiging van onderdelen dient derhalve voorkomen te worden. Bezwaarmaker merkt verder op dat het college van B & W enerzijds pleit voor behoud van het ensemble en anderzijds wil zij waardevolle onderdelen van dit ensemble laten slopen.

Verweer

Wij stellen voorop dat wij alle begrip en waardering hebben voor de inzet van de stichting om de Boogbrug een beschermde monumentale status te geven. Dat dit tijd en moeite kost is ons evenzeer duidelijk. Echter, de brug als een onderdeel van een ensemble aan te wijzen als monument reikt verder en veel verder dan de aan ons toekomende bevoegdheid. Een dergelijke aanwijzing ligt op de weg van het Rijk en daartoe is in het – recente – verleden onherroepelijk een uitspraak gedaan. De stichting zal naar ons oordeel dan ook andere wegen moeten bewandelen om haar doel te verwezenlijken. De kans lijkt niet echt groot nu de aanwijzing van de brug als rijksmonument is afgewezen en deze als gevolg van de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State onherroepelijk is geworden, de brug niet wordt opgenomen in de Nieuwe Hollandse Waterlinie en het Rijk als eigenaar van de brug deze wenst te slopen.

Wij hebben in verband met de aanvraag van de stichting echter onze eigen verantwoordelijkheid en deze heeft ertoe geleid dat wij de brug niet aanwijzen als gemeentelijk monument. Deze grond leidt niet tot wijziging van ons besluit.

10. Bezwaarmaker is het niet eens met het argument dat de Boogbrug visueel storend is in relatie tot de nieuw gebouwde bruggen en dat daarmee de omgevingswaarde en karakteristieke waarde van de brug niet vast staan. De bezwaarmaker stelt dat dit argument een mening is van B&W welke niet ondersteund wordt door deskundigen, inwoners en passanten. Hierbij wordt een citaat aangehaald van E. Delgorge waarin gesteld wordt dat de brug 'algemeen bejubeld werd'. Bezwaarmaker stelt daarnaast dat in het ontwerp van de tweede en derde Lekbrug van Zwarts & Jansma Architecten en de Bouwdienst van Rijkswaterstaat juist uitdrukkelijk rekening gehouden is met de bestaande brug.

Verweer

Ons oordeel is gebaseerd op het advies van de monumentencommissie, bestaande uit deskundigen. Gelet hierop is in hetgeen de stichting heeft aangevoerd geen grond te vinden voor het oordeel dat wij ten onrechte hebben overwogen dat de brug visuleel storend is in de relatie met de nieuwe bruggen

11. Bezwaarmaker geeft enkele overwegingen bij het punt dat de kosten voor het onderhoud van de brug niet opwegen tegen de cultuurhistorische waarde van de brug. Bezwaarmaker stelt dat het college van B & W van de gemeente Nieuwegein over deze aspecten een uitspraak dient te doen als zij een weloverwogen besluit wil nemen. De overwegingen zijn als volgt:
-Rijkswaterstaat dient een derde brug te realiseren voor langzaam verkeer. De gemeente Nieuwegein en Vianen hoeven de realisatie van de nieuwe brug niet te bekostigen, aangezien het om Rijksgelden gaat;
-Het herstellen van de boogbrug is op basis van berekeningen uit 1997 (van Rijkswaterstaat) de helft goedkoper dan de bouw van een nieuwe betonnen brug;
-De aangehaalde onderhoudskosten zijn bepaald in 1997. Deze zijn gebaseerd op oude inzichten (o.a doorberekening van rente, oude technologische inzichten en gebruik van brug als snelwegbrug) en zijn dus niet bruikbaar voor een goede afweging.
-De belasting op het milieu door de ontmanteling van de brug en de bouw van een nieuwe brug is niet meegenomen in de afweging.

Verweer

Wij stellen ons op het standpunt dat ons bij de beoordeling of een zaak al dan niet als een gemeentelijk monument kan worden aangewezen beoordelingsruimte toekomt. De monumentencommissie heeft geconcludeerd dat de brug niet in aanmerking komt om als monument te worden aangewezen. De commissie is tot dit oordeel gekomen op basis van enkele reeds genoemde waarderingscriteria. Wij mochten dan ook aannemen dat de brug geen of althans niet voldoende monumentale waarde heeft. Bij dit alles speelt hoe dan ook de kostenfactor mede een rol. Uit de aan ons overgelegde stukken volgt o.i. niet zonder meer dat het herstel en onderhoud van de brug economisch niet haalbaar zijn. Deze kosten moeten echter wel in redelijke verhouding staan tot het met de aanwijzing beoogde doel. De brug doet al lang geen dienst meer en als het aan het Rijk ligt wordt de brug gesloopt. Aangenomen mag worden dat de herstel- en onderhoudskosten aanzienlijk zullen zijn, zodat alleszins mag worden getwijfeld aan de economische haalbaarheid. Dit menen wij terecht, maar zonder daaraan doorslaggevende betekenis te hechten, in onze afweging te mogen betrekken.

Conclusie

Wij concluderen dan ook tot ongegrondheid van het bezwaar van de Stichting Boogbrug Vianen.

Op grond van het voorgaande geven wij u dan ook in overweging ons te adviseren het bezwaar van de stichting ongegrond te verklaren, ons besluit te herroepen vanwege het ontbreken van de bevoegdheid en de aanvraag van de stichting alsnog niet ontvankelijk te verklaren ofwel het bezwaar ongegrond te verklaren met handhaving van onze beslissing tot afwijzing van de aanvraag tot aanwijzing van de Boogbrug Nieuwegein-Vianen als gemeentelijk monument van 13 juli 2010 (verzonden 23 juli 2010).

namens burgemeester en wethouders,

ing. N.A. Wolters
hoofd afdeling Duurzame Ontwikkeling

9 december 2010

Bijlagen:

- Aanvraag aanwijzing Boogbrug als gemeentelijk monument Stichting Boogbrug Vianen
- Advies Monumentencommissie & beoordeling Monumentencommissie
- Nota Plussen en Minnen
- Collegevoorstel boogbrug Vianen-Nieuwegein 13 juli 2010
- Brief College kenbaar maken besluit College B & W
- Erfgoedverordening gemeente Nieuwegein 2010
- Verweerschrift Boogbrug Vianen-Nieuwegein, gemeente Vianen